

FORLØBSBESKRIVELSE

Titel på forløb: Pesticider i drikkevand	
Uddannelsessted: EUCsyd htx Åbenrå	Undervisningstimer i klokketimer: 1
Uddannelse: htx	Verdensmål: 6 rent vand og sanitet
Fag: kemi	Forløbsnummer: eucs_HTX_Kem_C_041
Niveau: 1.g	Underviser: Heidi Outzen

INDHOLDSBESKRIVELSE

Forløbet er en del af et tema om organisk kemi og grænseværdier. Udgangspunktet er en artikel fra *Aktuel naturvidenskab* fra 2014, som bl.a. omhandler grænseværdier for pesticider i drikkevand. Eleverne skal læse artiklen og finde svar på nogle spørgsmål i et dokument som jeg har lavet. Forløbet relaterer til verdensmål nummer 6 (rent vand og sanitet), men kan også ses i sammenhæng med verdensmål 14 (livet i havet) og 15 (livet på land) siden det også omhandler forurening og miljøsynder generelt.

INDHOLD

- Artikel: Cedergren, Nina (2014), *Hvad vil vi acceptere af kemikalier i drikkevand og fødevarer?* *Aktuel naturvidenskab*, 6, 26-30
- spørgsmålsark

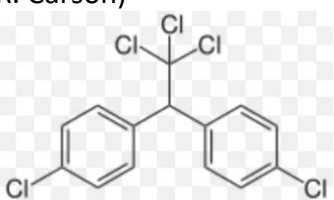
FAGLIGE MÅL

-anvende fagets viden og metoder til at identificere, beskrive og diskutere kemiske problemstillinger fra teknologi, produktion, hverdag eller den aktuelle debat og til at udvikle og vurdere løsninger

ANDET

Spørgsmålsark med svar:

Opgaver til artiklen "Hvad vil vi acceptere af kemikalier i drikkevand og fødevarer":

	spørgsmål	svar
1	Efter 1960 kom der fokus på nødvendigheden af at vide, hvad der sker med kemikalier i miljøet, og hvilken virkning de har på mennesker og miljø. Hvilke to hændelser nævnes som en medvirkende årsag til dette?	<ul style="list-style-type: none"> - Minimata-sygen (1956 i Japan) - Insektmidler som f.eks. DDT (dichlor-diphenyl-trichlorethan; "The silent spring" af R. Carson)

2	Hvilke kemikaliegrupper findes der specielle lovgivninger for i EU?	<ul style="list-style-type: none"> - medicin - fødevarer-tilsætningsstoffer - kosmetik - biocider (stoffer, der anvendes til bekæmpelse af levende organismer, fx <u>baktericider</u> mod bakterier, <u>fungicider</u> mod svampe, <u>herbicider</u> mod planter, <u>molluskicider</u> mod bl.a. snegle, <u>insekticider</u> mod insekter og <u>rodenticider</u> mod bl.a. mus og rotter) - pesticider (<i>plantebeskyttelsesmidler</i>, kemiske <u>bekæmpelsesmidler</u>, der anvendes mod skadelige organismer i plantekulturer, fx <i>herbicider</i> mod ukrudt, <i>baktericider</i> mod bakterier, <i>fungicider</i> mod svampe, <i>acaricider</i> mod mider, <i>nematicider</i> eller <i>vermicider</i> mod orme, <i>molluskicider</i> mod snegle, <i>insekticider</i> mod insekter samt <i>rodenticider</i> mod gnavere)
3	Hvad hedder det stof der findes i kanel og som har været fremme i medie billedet i det sidste?	kumarin
4	Hvilke tre principper ligger til grund for reguleringen af kemikalier?	<ul style="list-style-type: none"> - risiko for uønsket virkning - stoffets egenskaber - politiske principper
5	Hvad går forsigtigheds-princippet ud på?	At man kan handle, selvom man ikke har de nødvendige videnskabelige data (se foto side 30), hvis truslen for mennesker og miljø er tilstrækkelig stor.
6	Hvad er grænseværdien for pesticider i drikkevand i EU?	0,1 µg/L (dette var målegrænsen i 1980'erne, dvs. grænsen er fastsat ud fra hvad det var muligt at måle)
7	Hvad er neonikotinoide?	Insektmidler til bejsning af frø fra blomstrende planter.

8	Hvilke personlige interesser har følgende grupper når det gælder risikovurdering af et kemikalie?: 1) forskere 2) politikere 3) industri-chefer 4) journalister	1) potentiel risiko → flere forskningsmidler 2) genvalg 3) øget salg af produkt 4) frygt → øget interesse
9	Hvad er, efter din mening, forfatterens hovedbudskab i artiklen?	At lovgivningen er tilfældig (inkonsistent); der anvendes nogle gange forkerte principper, som f.eks. hvad der er målbart (se næstsidste afsnit).
10	til boksen side 28: Hvorfor er risikovurderingen lavere for PAH'er i asfalt end for PAH'er i tobaksrøg?	Eksponeringen er større ved tobaksrygning (risiko = giftighed + eksponering).
11	til boksen side 29: Hvad er LD ₅₀ for rotter når det gælder - koffein? - NaCl?	- 192 mg koffein/kg kropsvægt - 3000 mg NaCl/kg kropsvægt